

РЕШЕНИЕ

№ 3421

гр. София, 20.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав,
в публично заседание на 20.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **8521** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на [фирма], чрез адв. И. К., САК, със съдебен адрес: [населено място], [улица], ет. 14, офис 502, против мълчалив отказ на Изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ за издаване на ИАА за предоставяне на държавна помощ за компенсиране на загуби на земеделски стопани за напълно пропаднали площи в резултат на неблагоприятни климатични условия, настъпили през 2017г. Моли съда да отмени мълчаливия отказ на административния орган и да задължи същия да издаде индивидуален административен акт, по силата на който на [фирма] да бъдат изплатени дължимите държавни помощи за напълно погинали площи за 2017 г., а именно: за 35 хектара напълно пропаднали площи с домати държавна помощ, възлизаща на 163 089.92 лева; за 3,58 хектара напълно пропаднали площи с дини държавна помощ, възлизаща на 7 689.73 лева. Изложени са подробни аргументи в тази насока.

В съдебно заседание жалбоподателят редовно призован, чрез процесуален представител поддържа жалбата. В хода по същество, процесуалният представител на жалбоподателя твърди, че от събраните в хода на делото доказателства се установило, че дружеството- жалбоподател е подало заявление, вписано в регистъра на заявленията за пропаднали площи, като приложил всички карти до И., касаещи два вида култура– царевица и дини и домати. Изтъква, че на базата на инструкцията, която е задължителна за всички поделения на „Земеделие“, има изрично указания, че

заявленията се подават до И.. Позовава се на представения регистър, в който се вписват стопаните, подали с ЕИК, като никъде в регистъра не се вписвали нито имотите, които са много на брой, нито културите, за които се заявява искане за пропаднали площи. Обследване е направено на база на това заявление и на база всички карти, които земеделският стопанин е представил. Тъй като културите са дини, домати и царевицата, са издадени два отделни протокола, с един и същ номер, от една и съща дата, за всяка една от културите. В протокола са описани номерата на имотите, които са обследвани, тоест ясно е било за кои се прави обследване и кои имоти земеделският стопанин е заявил, индивидуализирани са и подробно е описана квадратурата на погиналата площ, както и констатациите, че тя е вследствие на природно бедствие. В случая, за царевицата, тъй като не е погинала на 100 %, е издаден обикновен протокол на база инструкцията на Министерство на земеделието, а по отношение на дините и домите, Комисията, която установила погиване на 100 %, поради природни бедствия– суша, но въпреки това издала обикновен протокол, а не констативен протокол, с което Комисията е препятствала продължаването на процедурата по обезщетяване на селския стопанин от ДФЗ. На базата на всички документи подали искане до ДФЗ да разгледат неговата молба за обезщетяване и да изплатят дължимата сума. Въпреки това, ДФЗ е отказало. Релевира, че видно от указанията, с които ДФЗ е обвързано, в случаи, в които има възникнали казуси, се допуска изплащане на обезщетение в по- късен срок. Това е причината стопанинът да се обърне към ДФЗ и да представи всички доказателства, на база на които категорично е установено, че неговите култури са погинали, поради суша и че подлежат на обезщетяване. Моли съда да отмени отказа и да задължи ДФЗ да изплати на заявителя дължимото обезщетение, което е ясно по размер, тъй като на базата на указанията е посочено каква е сумата, която се изплаща за този вид култури.

Ответникът, редовно призован, чрез процесуален представител оспорва жалбата и моли да бъде оставена без уважение. Акцентира, че за да бъде изплатена определена помощ, трябва да има надлежно заявление. В настоящия случай такова нямало. Освен това, независимо от обстоятелството, че са налице пропаднали площи за определени култури, следвало да се има предвид къде са пропаднали, в коя териториална област на България и какъв вид култура са. В писмени становища в хода на производство излага съображения по същество. Претендира направените разноски в съдебното производство в размер на 100,00 /сто/ лева, съгласно чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. с чл. 144 АПК.

Софийска градска прокуратура, редовно призовани, не изпращат процесуален представител.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, след като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл. 168 АПК, за да се произнесе съобрази следното от фактическа страна:

На 28.06.2017 г. е подадено до Началника на ОЗС-Б. Заявление от Е. С.“ Е. относно: компенсиране на загуби на земеделски производители/стопани за пропаднали площи вследствие на настъпили неблагоприятни климатични условия през 2017 г., заети със земеделски култури, причинени от следните неблагоприятни климатични условия- измръзване, наводнение и преовлажняване на земеделски площи, буря с проливен дъжд, градушка и суша, като е заявена БЗС- 38772-6-4 площ 15.18 ха „Царевица“.

На 28.07.2017 г. е издаден протокол №1 от 28.07.2017 г. от Експертна комисия,

назначена със Заповед №РД-04-59/07.03.2017 г. на Директора на ОД „Земеделие“ В., в който са отразени данните за идентификация на парцел- ЕКАТТЕ, номер на парцел от И., площ-15.18 ха, култура/втора култура- царевица за зърно /л.167/.

На 28.07.2017 г. е издаден Протокол №1 от 28.07.2017 г. от Експертна комисия, назначена със Заповед №РД-04-59/07.03.2017 г. на Директора на ОД „Земеделие“ В., в който са отразени данните за идентификация на парцелите- ЕКАТТЕ, номерата на парцел от И., площ, култура/втора култура, като в последната графа фигурират дини и домати на открито. Комисията е заключила, че площта е пропаднала на 100 % поради недостатъчна влага- суша /л.18/.

На 20.02.2018 г. с писмо изх. № 94-2816 на Заместник- министъра на земеделието, храните и горите дружеството [фирма] е уведомено, че констатацията за претърпените щети за култури- дини и домати на открито е отразена на образец на обикновен протокол. Посочено е, че по силата на схемата за държавна помощ, условие за получаване на подпомагане е щетите да бъдат отразени на образец на констативен протокол за установяване на 100% пропаднали площи, който констативен протокол е единствено допустим за подпомагане и данните от него се включват в общия регистър на щетите по земеделските култури, като данни от обикновените протоколи не фигурирали в този регистър. В същото е отразено, че е изисквана информация от ОД „Земеделие“- [населено място], като от отговора ставало ясно, че по заявление №1 от 28.06.2017 г. са извършвани няколко проверки, вследствие на които експертната комисия констатира, че площите са пропаднали поради неспазване на технологичните изисквания за отглеждане на култури /домати на открито и дини/, за които отглеждането е свързано с напояване. Поради тази причина издаденият протокол е обикновен, а не констативен за установяване на 100% пропаднали площи на земеделски култури вследствие на неблагоприятни климатични условия. В допълнение е посочено, че издаденият протокол е по искане на издателя с цел оправдаване на направени разходи.

На 26.02.2018 г. от [фирма] е депозирано до Началника на ОЗС- Б. искане, на основание Протокол №1/28.07.2017 г. и съгласно писмо от 20.02.2018 г. на Заместник- министъра на МЗХГ да издаде на дружеството констативен протокол за пропадналите на 100% площи.

На 16.03.2018 г. Началник ОЗС-Б. е отговорил с писмо на жалбоподателя, че по заявление вх. №1 от 28.06.2017 г. от Експертната комисия при ОСЗ-Б. е издала протокол №1/28.07.2017 г., с който е приключило административното производство по преписката, като липсвало основание по чл.99 АПК за възобновяване на административното производство и да бъде издаден нов протокол.

На 30.03.2018 г. жалбоподателят [фирма] подал Заявление вх. №02-2600/1785/30.03.2018 г. за предоставяне на Държавна помощ за компенсиране на загуби на земеделски стопани за напълно пропаднали площи в резултат на природни бедствия или на неблагоприятни климатични условия, настъпили през 2017г. Със същото е поискано да бъде изплатена държавна помощ за 100% пропаднали площи, заети със земеделски култури, а именно: домати /на открито/ и дини. Описано е, че заявителят има 35 хектара пропаднали площи с домати, за които разходите възлизат на 203 862.40 лева, от които 80 % държавна помощ възлиза на 163 089.92 лева; 3,58 хектара пропаднали площи с дини, за които разходите възлизат на 9 612,16 лева, от които 80 % държавна помощ възлиза на 7 689.73 лева. В заявлението се сочи още, че с молба изх. №01-27/26.02.2018 г. жалбоподателят е поискал от Началника на ОСЗ Б. да

издаде правилен протокол на база вече издадения протокол №1/28.07.2017 г. И с писмо изх. №02-40/16.03.2018 г. Началника на ОС „Земеделие“ [населено място] посочил, че издаденият на Е. С.“ Е. протокол е влязъл в законна сила, с което според жалбоподателя се потвърждавали констатациите за 100 % пропаднали площи, направени в издадения протокол.

На 25.05.2018 г. Зам. изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ е изпратил до [фирма] писмо изх. №02-2600/1784, с което уведоми, че съгласно Указания за предоставяне на държавна помощ за компенсиране на загуби на земеделски стопани за напълно пропаднали площи в резултат на природни бедствия или на неблагоприятни климатични условия, настъпили през 2017 г., утвърдени от министъра на земеделието, храните и горите, с решение на УС с Протокол №117/02.10.2017 г., заявление за подпомагане се депозира в отдел „ПСМП“ на съответната областна дирекция на фонда, в срок от 23.10.2017 г. до 10.11.2017 г. Такова заявление от [фирма], генерирано от И., не е постъпвало в ОД на ДФ „Земеделие“, по местонахождение на седалището и адреса на управление на дружеството. В указанията е посочено, че се предоставя за 100 % пропаднали площи от суша за областите: В. /където се намират имотите на дружеството/, В., М. и Ш., за унищожени култури царевица /за зърно и силаж/ и лайка. Във връзка с заявление, подадено пред ОСЗ-Б. за наличие на пропаднали площи от суша в БЗС №38772-6-4, с площ 15.18 ха царевица, липсвал констативен протокол по образец на МЗХГ, от който да е видно, че земеделската култура в БЗС №23772-6-4 е пропаднала на 100 %. Отражено е, че в представения протокол №1 от 28.07.2017 г. от ОСЗ [населено място], се съдържа информация за пропаднали на 100% площи, засети с 35 ха домати на открито и 3.58 ха дини, като двата вида не са включени в обхвата на подпомагане, съгласно указанията. В допълнение е посочено, че дружеството не фигурирало в Регистъра, изготвен от МЗХГ на издадените констативни протоколи по образец.

По делото е приета административната преписка и допълнително ангажираните от страните писмени доказателства. Видно от мотивите на Решение №14527/24.11.2020 по адм. д. № 2569/2020 г. на Върховния административен съд /ВАС/, с което е оставено в сила решение №178 от 30.12.2019 г. по адм.д№40/2019 г. по описа на АС-Видин /заради което бе спряно настоящото производство/ съставен е протокол №1 от 28.07.2017 г. , касаещ царевица за зърно с площ 15.18 ха, както и втори протокол №1 от 28.07.2017 г. за извършена проверка на площи, засети с дини и домати на открито, в който изрично е посочено, че „комисията счита, че площта е пропаднала на 100% поради неспазване на технологичните изисквания при отглеждането на културите и добрите земеделски практики“. ВАС приема, че не се доказва търговското дружество да е подало заявление за процесните парцели с посочени площи, засети с „домати на открито“ и „дини“ във връзка с компенсиране на загуби на земеделски производител за пропаднали площи, вследствие настъпили неблагоприятни климатични условия през 2017 г. Такова заявление е подадено само за парцел засят с царевица, като изрично е посочено, че липсата на такова заявление не може да бъде преодоляна и жалбоподателят не може да обоснове твърдение за формирано такова искане само поради съставяне на протокол №1 от 28.07.2017 г. от експертна комисия, която осъществила проверка на площите /5 броя парцели/, засети с двете категории култури и който няма характеристика на „констативен протокол“.

Видно от приложената по делото Заповед №РД-04-59/07.03.2017 г. на директор на ОД „Земеделие“– [населено място], със същата са назначени експертни комисии на

териториите на Общинските служби по земеделие, за област В., за провеждане на обследвания на площите със земеделски култури при необходимост издаването на констативни протоколи за 100 % nereколтирани и/или пропаднали площи /по образец/ и протоколи за нанесени щети при пролетни, есенни култури и трайни насаждения вследствие на природни бедствия или неблагоприятни климатични условия /л.189-191/.

Видно от приложеното копие от страница на регистър на заявления за пропаднали площи, на 28.06.2017 г. е подадено едно заявление от [фирма] /л.194,195/.

Видно от приложените Указания за предоставяне на Държавна помощ за компенсиране на загуби на земеделски стопани за напълно пропаднали площи в резултат на природни бедствия или на неблагоприятни климатични условия, настъпили през 2017 г., в т.1 е определен Обхват на помощта: Държавната помощ се предоставя за 100% пропаднали пощи, заети със земеделски култури, вследствие на неблагоприятни климатични условия, като в т.1.3 фигурират дини и домати /полски открити площи/, но унищожени от „Градушка“ и то в изрично посочените области, като сред които не е област В.. В в.1.4 Суша- унищожени култури: царевица /зърно и силаж/ и лайка сред засегнатите области е В., заедно с В., М. и Ш.. Ползватели- т.3- Държавната помощ се предоставя на физически лица, еднолични търговци, юридически лица, които отговорят на посочените в същата точка условия. В II , т.3 Лицата по т.3, Раздел I Общи условия за предоставяне на помощта, които имат издадени констативни протоколи кандидатстват за подпомагане в ОД на ДФ „Земеделие“, отдел „ПСМП“ по постоянен адрес на физическото лице или едноличния търговец, седалището и адрес на управление /за ЮЛ/. Срок на подаване на заявленията- от 23.10.2017 г. до 10.11.2017 г. Срок за изплащане на средствата- 08.12.2017 г. допуска се изплащане на помощта и след срока, при възникнали казуси и обстоятелства, изискващи извършване на допълнително обследване допустимостта за подпомагане на съответния бенефициент.

Предвид установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е допустима, а разгледана по същество- неоснователна, по следните съображения: Оспорваният мълчалив отказ засяга пряко и непосредствено правата и законните интереси на оспорващия, поради което подлежи на съдебен контрол. По своята правна същност мълчаливият отказ е фикция, създадена от закона, за да се преодолее бездействието на административния орган да се произнесе по подадено до него искане. Чрез фикцията отказът е приравнен на административен акт. При мълчаливия отказ волеизявлението на органа се предполага и то в смисъл на отказ да се удовлетвори искането, т. е. чрез фикцията се приема наличие на волеизявление.

Съгласно чл. 58, ал. 1 АПК непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ да се издаде актът. Защитата срещу това непроизнасяне в срок е чрез обжалването на мълчаливия отказ, като упражняването на тази защита е обвързано със срока, посочен в чл. 149, ал. 2 АПК. По-голямата продължителност на срока за оспорване е в интерес на оспорващия, т. е. на този, по чието искане органът мълчи.

Съгласно чл. 170, ал. 2 АПК когато се оспорва отказ за издаване на административен акт, оспорващият трябва да установи, че са били налице условията за издаването му. С оглед на това при съдебната проверка следва да се прецени законосъобразността на мълчаливия отказ, като бъдат съобразени всички фактически и правни предпоставки, обуславящи претендираното право.

При мълчаливия отказ се презумира процесуална законосъобразност на мълчаливия

отказ, т. е като постановен при спазване на производството и формата по издаването му. Презумира се и компетентността на административния орган. Ако административният орган не е материално некомпетентен да се произнесе, то липсва мълчалив отказ, а ако е компетентен, то преценката е за законосъобразност, а не нищожност на отказа.

Нормата на чл. 149, ал. 5 АПК е неприложима при оспорване на мълчаливите откази. Искането за прогласяване нищожност на мълчалив отказ е недопустимо, тъй като липсва външно оформено изявление на административния орган. Мълчаливия отказ може да бъде обжалван само относно твърдяна незаконосъобразност и то в срока по чл. 149, ал. 2 АПК. В този смисъл е и съдебната практика Определение № 10169 от 24.10.2007 г. на ВАС по адм. д. № 5560/2007 г., Определение № 4627 от 9.04.2010 г. на ВАС по адм. д. № 13322/2009 г., Определение № 9023 от 24.07.2015 г. на ВАС по адм. д. № 6776/2015 г.

Безспорно е, че жалбоподателят е земеделски стопанин.

В конкретния казус съдът следва да прецени дали заявлението за помощ е подадено в предвидения срок, дали към него са приложени всички необходими и посочени от закона/цитираните по-горе указания/ документи и дали те установяват, че заявителят отговаря на разписаните условия.

Установените факти по делото сочат, че на **28.06.2017 г. в срока, установен в Указанията за предоставяне на Държавна помощ за компенсиране на загуби на земеделски стопани за напълно пропаднали площи в резултат на природни бедствия или на неблагоприятни климатични условия, настъпили през 2017 г. /Указанията/, а именно от 23.10.2017 г. до 10.11.2017 г., е подадено до Началника на ОЗС-Б. Заявление от [фирма], което се потвърждава от приетото по делото копие от страница на регистър на заявления за пропаднали площи и това е приложеното по делото Заявление относно: компенсиране на загуби на земеделски производители/стопани за пропаднали площи вследствие на настъпили неблагоприятни климатични условия през 2017 г., заети със земеделски култури, причинени от следните неблагоприятни климатични условия- измръзване, наводнение и преовлажняване на земеделски площи, буря с проливен дъжд, градушка и суша, като е заявена БЗС- 38772-6-4 площ 15.18 ха „Царевица“, което е в обхвата на помощта- т.1.4- от суша, в област В..**

Оспорваният мълчалив отказ обаче не касае това заявление, тъй като жалбоподателят с него не претендира компенсиране на загуби на земеделски производители/стопани за пропаднали площи вследствие на настъпили неблагоприятни климатични условия през 2017 г., заявена БЗС- 38772-6-4 площ 15.18 ха „Царевица“, а предоставяне на Държавна помощ за компенсиране на загуби на земеделски стопани за напълно пропаднали площи в резултат на природни бедствия или на неблагоприятни климатични условия, настъпили през 2017г., за 100% пропаднали площи, заети със земеделски култури: **домати /на открито/ и дини.**

По отношение на тези земеделски култури **/домати на открито и дини/** Заявлението на жалбоподателя [фирма] е с вх. №02-2600/1785 от 30.03.2018 г. и касае 35 хектара пропаднали площи с домати, за които претендира 163 089.92

лева /203 862.40 лева разходи, от които 80 % държавна помощ/ и 3,58 хектара пропаднали площи с дини, за които претендира 7 689.73 лева /9 612,16 лева разходи, от които 80 % държавна помощ/.

На първо място от приетите по делото доказателства не се установи тезата на жалбоподателя, че е подал на 28.06.2017 г. освен заявление касаещо „царевица“ и заявление с искане за компенсиране на загуби от суша по отношение на „дини и домати“. Установи се от доказателствената съвкупност, че последното посочено заявление е подадено на 30.03.2018 г., извън срока, заложен в посочените по- горе Указания. Липсват и доказателства, удостоверяващи включването на жалбоподателя в Регистър на МЗХ, на издадените констативни протоколи на земеделски стопани за напълно пропаднали площи със земеделски култури, вследствие на природно бедствие или неблагоприятно климатично условие през 2017 г., за претендираните култури „дини и домати /на открито/. Това е прието и в посоченото по- горе производство приключило с окончателен съдебен акт на ВАС.

Предвид това няма как да бъде удовлетворена претенцията на жалбоподателя от административния орган, поради което и мълчаливия отказ се явява законосъобразен.

Отделно от това съдът приема, че дори жалбоподателят да е имал подадено заявление в срок за посочените земеделски култури- домати и дини, то претенцията му не може да бъде удовлетворена, поради следното:

В т.1.Обхват на помощта от Указанията са посочени земеделските култури по отношение, на които се представя държавна помощ, при 100 % пропаднали площи, вследствие на неблагоприятни климатични условия. Дините и домати /открити площи/ са включени в предметния обхват на помощта, но при 100% погиване вследствие на „градушка“ /т.1.3 от Указанията/, докато от страна на жалбоподателя не се твърди такова неблагоприятно климатично условие /природно бедствие/, а в заявлението се сочи- суша. Освен това т.1.3 от Указанията, касаеща унищожени култури дини и домати, вследствие на градушка е допустима за лимитативно посочените области в същите Указания, а именно- Б., В., В. Т., В., Г., Д., К., К., Л., П., П., Р., Р., С. град, С. област, С. З., Т., Х., Ш.. Априори, област В., на чиято територията се намират процесните площи не попада сред изброените области. Следва да се отбележи, че 1.4 е относима за унищожени култури от суша и е включена област В., но е за царевица /зърно и силаж/ и лайка, а не за дини и домати.

По изложените съображения настоящият съдебен състав намира предявената жалба за неоснователна, поради което следва да се отхвърли.

При този изход на делото съдът приема за основателно искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Същото се дължи в размер на 100 лева на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ и чл. 144 от АПК вр.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл.последно от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на [фирма], ЕИК-175023525, против мълчалив отказ на Изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“ за предоставяне на държавна помощ за компенсиране на загуби на земеделски стопани за напълно пропаднали площи в резултат на неблагоприятни климатични условия, настъпили през 2017г.

ОСЪЖДА [фирма], ЕИК-175023525 да заплати на Държавен фонд "Земеделие" – [населено място], разноски по делото в размер на 100 /сто/ лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщаването на страните, че е изготвено.

СЪДИЯ: